

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συντάττειται ἐκ τῆς ὑποτροφίας τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικῶν περιοδικῶν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρουσίαν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ἐκ τῆς Οἰκουμενικῆς Πατριάρχουσας Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ	
<i>Ἐσωτερικὸν</i>	<i>Ἐξωτερικὸν</i>
ἔτησις ὄρ. 12.—	ἔτησις ὄρ. 16.—
ἑξάμητος > 8,50	ἑξάμητος > 8.—
τοῦ μηνος > 8,50	τοῦ μηνος > 4,50
Αἱ συνδρομαὶ ἀρκετοὶ τὴν ἰδίαν ἐκδότην μηνός.	
—Περίοδος Β'.—Τόμος 26ος	

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ. 1879
ΙΑΡΙΤΗΣ — ΕΚΔΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ἐν Ἀθήναις, 26 Ὀκτωβρίου 1919

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
<i>Ἐσωτερικ. λεπτ. 30. Ἐξωτερικ. λεπτ. 35</i>
ἑἄλλα προηγουμένον ἐτόν, ἐπίσης λεπτ. 30
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὅδος Ἐφραϊμίδου ὄρ. 38, κατὰ τὸ Ναυβάσιον
Ἔτος 41ον.—Ἀριθ. 48

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ ΝΕΣΤΟΡ ΜΑΛΟΤ

[Ἐραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημία]

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'. (Συνέχεια)

Ἔτσι μὲ μιὰ ὁμόνοια, μὲ μιὰ δραστηριότητα θαυμαστή, τὸ κατέβασμα προχωροῦσε.

Ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος, ἐξυλοδέναν τὴν στοὰ τοῦ λυχνιοστασιοῦ, πού σὲ πολλὰ μέρη εἶχε γκρεμίσει· κι' ἔτσι, μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα, προσπαθοῦσαν ν' ἀποσπᾶσιν ἀπὸ τὸ ἀνθρακωρυχεῖο τὸ φοβερό του μυστικὸ καὶ τὰ θύματά του, ἂν ὑπῆρχαν ἀκόμα ζωντανά.

Τὴν ἐβδόμη λοιπὸν ἡμέρα, σὲ μιὰ ἀλλαγὴ, ὁ σφυρὴς πού κατέβηκε στὴν τρύπα νὰ σκάψῃ, ἐνόμισε σὰ νάκουσε ἓνα ἕλαφρὸ κρότο, σὰν ἀπὸ κτυπήματα ἀδύνατα... Κι' ἀντὶ νὰ κατεβάσῃ τὴν σφύρα του, τὴ σήκωσε κι' ἐκόλλησε τ' αὐτὴ του στὸ κάρβουνο. Ἐπειτα, σὰ νὰ τοῦ φάνηκε πῶς γελιοῦνταν, φώναξε ἓνα σύντροφό του ν' ἀκρασθῇ κι' αὐτός. Κι' οἱ δύο τότε στάθηκαν χωρὶς νὰ βγάλουν ἄχνα, καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμή, ἓνας ἀδύνατος κρότος, πού ἐκαταλαμβάνονταν κατὰ διαστήματα κανονικά, ἔφτασε ὡς τ' αὐτιά τους.

Ἀμέσως ἡ εἰδητὴ ἔτρεξε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, ἀπαντώντας πρὸς πολλὴ δυσπιστία κατὰ πίστη, κι' ἔτσι ἔφθασε στὸ μηχανικό, πού ὤρμησε στὴ στοὰ.

Νὰ λοιπὸν πού εἶχε δίκην! Νὰ πού ὑπῆρχαν ἀκόμα ζωντανοὶ ἄνθρωποι, πού ἡ πεποίθησή του θὰ τοὺς ἔσωζε!

Πολλοὶ τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει. Παρραμέρισε τοὺς σφυρῆδες κι' ἀκρασθήκε· μὰ τόση ἦταν ἡ συγκίνησή του, ὥστε δὲν ἄκουσε τίποτα.

— Δὲν ἀκούω, εἶπε ἀπελπισμένος.

— Εἶναι τὸ Στοιχειὸ τοῦ Ἀνθρακωρυχειοῦ, εἶπε ἓνας ἐργάτης. Θέλει νὰ περὶξῃ μὲ μᾶς καὶ κτυπᾷ γιὰ νὰ γελοιοῦμε.

Ἀλλὰ οἱ δύο σφυρῆδες, πού εἶχαν

πρωτακούσει, ἐπέμεναν πῶς δὲν ἐγλάσθησαν καὶ πῶς κτυπήματα εἶχαν ἀποκρίθῃ ἔς τὰ κτυπήματά τους. Ἦταν ἄνθρωποι μὲ πείρα, πού γέρασαν στὴν ἐργασία ἐκείνη, κι' ὁ λόγος τοὺς εἶχε πέραση. Ὁ μηχανικὸς ἐβγαλε ἔξω ἐκείνους πού τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει, ἐδίωξε ἀκόμα καὶ τοὺς ἐργάτες πού σχηματίζουν ἀλυσίδα γιὰ νὰ κουβαλοῦν τὰ καλάθια μὲ τὸ κάρβουνο, κι' ἔμεινε μονάχα μὲ τοὺς δύο σφυρῆδες.

Κτύπησαν τότε μὲ τίς σφύρες τοὺς κολῶ δυνατὰ καὶ ρυθμικά· ἔπειτα, κρατώντες καὶ τὴν ἀναπνοή τους, ἔκολλησαν ταυτιάτους στὸ κάρβουνο.

«Κοιμήσου, μικρὸ...» (Πελ. 369 στ. α')

Περίμεναν ἔτσι μιὰ στιγμή κι' ἔπειτα δέχθησαν στὴν ψυχὴ μιὰ βαθεῖα συγκίνησις· Κτυπήματα ἀδύνατα, ἀλλεπάλληλα, ρυθμικά, ἀποκρίθησαν στὰ δικὰ τους.

— Κτυπήστε πάλι, γιὰ νὰ βεβαιωθοῦμε πῶς δὲν ἦταν ὁ ἀντίκτυκος τῶν δικῶν σας, ἐπρόσταξε ὁ μηχανικός.

Ἐνακτύπησαν μὲ ἄλλο ρυθμὸ, μὲ ἄλλα διαστήματα τῶρα· καὶ πάλι τοὺς ἀποκρίθησαν κτυπήματα μὲ τὸν ρυθμὸ τὸν πρῶτο. Δὲν μποροῦσαν πιά νάχουν ἀμφιβολία: Ζωντανοὶ ἄνθρωποι περιμέναν, κλεισμένοι, τὴ σωτηρία τους.

Ἡ εἰδητὴ διαδόθηκε στὴν πόλιν ἀ-

μέτως καὶ τὸ πλῆθος ἔτρεξε πάλι στὸν Τρουγέρα, ἀκόμα ἴσως πρὸς μεγάλο καὶ πρὸς συγκινήμενο ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς καταστροφῆς. Μὲς' ἐντὸς μαθρα τοὺς φερέματα, οἱ συγγενεῖς τῶν θυμάτων, γυναῖκες, μητέρες, παιδιὰ, ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ ἐλπίδα.

Πόσοι να ἦταν οἱ ζωντανοὶ;... Πολλοὶ βέβαια... ὁ δικός σου χωρὶς ἄλλο. Μὰ κι' ὁ δικός μου ἐξάπαντος!...

Ἦθελαν νὰ φιλήσουν τὸν μηχανικό. Αὐτὸς ὅμως, ἀπαθὴς τῶρα στὴ χαρὰ καὶ στὴν εὐγνωμοσύνη, ὄσο προτιήτερα στὴ λύπη, στὴν ἀπελπισία καὶ στὴν ἀγανάκτηση, δὲν συλλογιζοῦνταν ἄλλο παρὰ τὴ διάσωσι. Καὶ γιὰ νάπομακρύνῃ τοὺς περιέργους καὶ τοὺς συγγενεῖς, ζήτησε στρατιωτικῆς Φρουρᾶς, πού ἀπέκλεισαν τὴ στοὰ καὶ δὲν ἄφηναν νὰ πλησιάσῃ κανένας.

Ἔτσι οἱ ἐργάτες ἐξακολούθησαν τὴν ἐργασία τοὺς ἀνετόλμητα.

Οἱ κρότοι πού ἄκουσαν ἦταν τόσο ἀδύνατοι, ὥστε δὲν μποροῦσαν νὰ προσδιορίσουν ἀκριβῶς ἀπὸ ποῖο μέρος ἔρχονταν. Ὅπως δὲ ἔδειξε ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ συμπεράνουν, ὅτι ἐργάτες, γλυτωμένοι ἀπὸ τὴν πλημμύρα, βρίσκονταν ἔς ἐν' ἀπὸ τὰ τρία ἀναίβασματα τῆς ἰσίας στοᾶς τοῦ Παληοῦ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ σκάψουν ὄχι πιά ἓνα, ἀλλὰ τρία κατὰ τὰ βήματα, γιὰ νὰ παντήσουν τὰ τρία ἐκεῖνα ἀναίβασματα. Κι' ὅταν θὰ προχωροῦσαν περισσότερο καὶ θάκουγαν καλύτερα, τότε θάφηναν τὰ δύο περὶτὰ καὶ θὰ συγκέντρωναν ἕλες τοὺς τίς προσπάθειες στὸ ἓνα καὶ καλὸ.

Τώρα σκάδουν μὲ μεγαλύτερο ζῆλο. Ὅλες οἱ γειτονικὲς Ἐταιρεῖες ἔστειλαν στὸν Τρουγέρα τοὺς ἰκανώτερους σφυρῆδες τοὺς. Καὶ στὴν ἐλπίδα πού δίνει τὸ ἀνοιγμα τῶν τριῶν καταιβασμάτων, ἐνώνεται κι' ἡ ἐλπίδα νὰ φθάσουν ἀπὸ τὴ στοὰ, γιὰτὶ τὸ νερὸ στὰ πηγὰδια ὀλοένα χαμηλώνει.

Ὅταν στὸ Ἀναίβασμά μας ἀκούσαμε τὴν πρόσκληση πού μᾶς ἐκτύπησε ὁ ἤμη-

χανικός, είπαμε όπως και τότε που άκουσαμε τα βαγονάκια του αντλήματος να πέφτουν στα πηγάδια:

— Σωθήκαμε!

Η ίδια κραυγή χαράς ξερρυγα απ' όλα τα στόματα και, χωρίς να σκεφθούμε, φάντασθήκαμε πώς: τώρα να, θα μάς έδιναν το χέρι για να βγούμε.

Έπειτα όμως, όπως και με τα βαγονάκια, την έλπίδα διαδέχθηκε απελπισία.

Ο κρότος των σφυρών μαρτυρούσε πως οι εργάτες ήταν μακριά. Είκοσι, τριάντα μέτρα ίσως. Πόσο θα χρειάζονταν, για να τρυπήσουν αυτόν τον έγκο; Οι λογαριασμοί μας δεν συμφωνούσαν: άλλος έλεγε ένα μίλι, άλλος μια εβδομάδα, άλλος έξη μέρες. Αλλά πώς θα μπορούσαμε να περιμένουμε τόσο καιρό; Ποιος από μας θα ζούσε ύστερ από έξη μέρες; Πόσες μέρες είχαμε ζήσει ως τώρα χωρίς να φάμε;

Μόνον ο Δάσκαλος μιλούσε ακόμα με θάρρος. Αλλά στο τέλος η απελπισία μας μεταδόθηκε και 'ς αυτόν και στο τέλος επίσης η αδυναμία ένικησε τη σταθερότητά του.

Αν μπορούσαμε να πίνουμε δυο θέλαμε, δεν μπορούσαμε και να τρώμε, κι η πείνα μας είχε γίνει τόσο βαρυστική, ώστε δοκίμασα να φάμε σάπιο ξύλο λυωμένο στο νερό.

Ο Καρρορής, ο πιό πεινασμένος απ' όλους μας, είχε κόψει το καπούτσι που του έμεινε κι' εξακολουθητικά μασούσε κομμάτια πετόφ.

Βλέποντας έως που η πείνα ήταν ίκανή να απρώχνει τους συντρόφους μου, όμολογώ πως έκυριεύομαι από ένα αίσθημα φόβου που, μαζί με τους άλλους, μεγάλωνα τη δυσφορία μου. Πολύς φορές είχα ακούσει τον Βιτάλη να διηγείται ιστορίες ναυαγιών, γιατί είχε ταξειδέψει πολύ και στην ξηρά και στη θάλασσα, και μέσα 'ς αυτές τις ιστορίες ήταν μιά, που αφότου μάς έδασάνιζε ή πείνα, δεν μπορούσε να μού βγεί απ' το νού. Κάτι ναύτες, λέει, είχαν ριχτεί σ' ένα ξερονήσι, όπου δεν υπήρχε το παραμικρότερο τρόφιμο, κι' εσκότωσαν το μυστικό για να τόν φάνε. Ακούγοντας τώρα τους συντρόφους μου να φωνάζουν πως κεινούν, ρωτούμεν με αγωνία μήπως τέτοια τύχη δεν περιμέναμε και μένα και μήπως, στο καρβουνένιο νησάκι μας, δεν θα μ' εσκότωναν και μένα για να με φάνε. Για τόν Δάσκαλο και τόν θεο Γάσπαρο ήμουν βέβαιος πως θα με υπερασπίζονταν ο Παγής όμως, ο Μπεργκουού κι' ο Καρρορής, —προπάντων ο Καρρορής, με τις άσπρες του δοντάρες που τις έτράχιζε όλοένα στα πετόφια, —δεν μού άρεσαν καθόλου...

Ο φόβος μου αυτός ήταν βέβαια άνο-

ήτος: μα στη θέση που βρισκόμαστε, ή φρόνηση δεν κυβερνούσε ούτε το νεύ μας ούτε τη φαντασία μας.

Εκείνο που μεγάλωνε ακόμα την τρομάρα μας, ήταν ή έλλειψη φωτός. Μιά-μιά, οι λυχνίες μας είχαν κάψει το λάδι τους. Κι' όταν δεν έμειναν πιά παρά δυό, ο Δάσκαλος αποφάσισε να μην ανάβουνται, παρά μόνο όταν τός θός θα μάς ήταν απαραίτητο. Έτσι περνούσαμε τώρα τόν καιρό μας στα σκοτεινά.

Αυτό δεν ήταν μόνο τρομακτικό, αλλά κι' επικίνδυνο: γιατί με τόν παραμικρό άδεξίο κίνημα μπορούσε να πέσουμε στο νερό.

Σε κάθε σκαλι είμαστε τώρ' από τρείς. Έτσι είχαμε κάπως περισσότερο τόπο. Στη μιά άκρη του δικού μας κάθονταν ο θεός Γάσπαρος, ο Δάσκαλος στην άλλη, κι' εγώ στη μέση.

Κάποια στιγμή, ενώ μιθοκοιμώμεν, άκουσα τόν Δάσκαλο να μιλά μόνυχος τού σά να συλλογίζονταν φωνακτά.

Εξυπνησα κι' άκουσα.

«Βλέπω σύννεφα, έλεγε» τί ώρατο πράγμα που είναι τά σύννεφα! Είναι άνθρωποι που δεν τάγαπούν' εγώ τάγακώ. Α, α, έχουμε κι' άέρα. Τόσο τόν καλύτερο. Κι' ό άέρας μάρεσει».

Ονειρεύονταν; Τόν σκούνησα, μα εξακολουθούσε:

«Μου κάνετε τή χάρη να μού δώσετε μιά όμελέττα με έξη αυγά;... όχι, με όκτώ... Άς είναι, βάλτε και δώδεκα' θα τή φάω στο γυρίσμα.»

— Τόν άκουτε, θεε Γάσπαρε;

— Ναί... βλέπει όνειρο...

— Μα δεν κοιμάται.

— Σώπα, καλέ!...

— Μα σάς βεβαίω πως είν' έξυμνος!

— Έ! Δάσκαλε!

— Έργασαι να δειπνήσης μαζί μου, Γάσπαρε; Έλα. Μόνον, σου τόν λέω, θά'χω άνεμο δυνατό.

— Τρελλάθηκε ο κακόμοιος! εϊπε ο θεός Γάσπαρος. Από τήν πείνα κι' από τόν περετό.

— Όχι, πέθανε κι' ή ψυχή του μιλάει, εϊπε ο Μπεργκουού. Δεν βλέπετε που βρίσκειται άλλο;... Από που φυσάει ο άνεμος, Δάσκαλε; Μην είναι βοριάς;

— Όχι, δεν είναι βοριάς, εϊπε ο Παγής.

— Ω, θε μου! Όλοι τρελλάθηκαν, όλοι έχασαν τά λογικά; Μα τότε θα πιάνονταν, θα κτυπιούνταν, θα σκοτώνονταν. Τί δυστυχία!...

— Όθείς να πής, Δάσκαλε;

— Όχι, ευχαριστώ. Θα πιω άμα φάω τήν όμελέττα μου.

Έτσι, για κάποιον άρα, μελοσαν κι' οι τρείς μαζί, χωρίς καμιά συνενόηση και μέσ' σ' ασυνάρτητα λόγια τούς δεν άκουγες παρά «θα φάω, θα βγώ έξω,

όμελέττα, ύρανόσ, σύννεφα, άνεμος»... Αξάρνα μου ήλθε ή ιδέα νανάψω με λυχνία. Ήταν εκεί δίπλα στο Δάσκαλο, με τά σπύρτα, και τήν έπύρα.

Μόλις έφεξε, σάπασαν όλοι. Κι' ύστερ' από λίγες στιγμές σιωπής, ρώτησαν τί συμβαίνει, άπαράλλαχτα σά να ξυνούσαν από όνειρο.

— Παραμιλούσατε, εϊπε ο θεός Γάσπαρος.

— Ποιός;

— Έσύ, Δάσκαλε, ο Παγής κι' ο Μπεργκουού. Λέγατε άλλα τών άλλών. Σάς φαίνονταν πως ήταστε έξω και πως φυσούσε.

Κάθε τόσο κτυπούσαμε τούς τοίχους τής φυλακής μας για νάκουνε οι σωτήρες τους εϊματε ακόμα ζωντανόι.

Τά σφυριά τούς δεν έπαυαν στιγμή να κτυπούν τόν κάρβουνο, μα οι κτύποι τούς δεν άκούγονταν πολύ δυνατώτεροι από πρώτα, που εσήματιζε πως ήταν άκόμη μακριά.

Αφού άναψα τή λυχνία, κατέβηκα να πάρω νερό με τόν καπούτσι και τότε μού φάνηκε πώς τά νερά είχαν χαμηλώσει μερικά έκατοστόμετρα.

— Τά νερά χαμηλώνουν!

— Άχ, θε μου, μακάρι!

Κι' άκόμη μιά φορά αισθανθήκαμε τήν παραφορά τής έλπίδας.

Εϊπαν νάψήσουμε άναμμένη τή λυχνία, για να βλέπουμε τόν χαμηλωμα, αλλά ο Δάσκαλος αντίταχθηκε. Έ νόμισα τότε πως θα κάμουν έπαναστάση. Μα ποτέ ο Δάσκαλος δεν ζήταττε τίποτα χωρίς να δώση και τόν λόγόν.

— Οι λυχνίες θα μάς χρισίσουν' τον άργώτερα, εϊπε. Άν τις κάψωμ με τώρα για τόν τίποτα, πως θα κάμωμ; όταν θα μάς χρισίσουν; Έπειτα, σά; φαίνεται πως θάταν όμορφο να βλέπειτε τόν νερό να χαμηλώνη λίγο-λίγο; Όθ σκάζατε απ' τήν άνοχομονησία. Η μη νομίζετε πως με τόν φώσ τόν νερό θ' ά φύγη διαμιάς;... Έλάτε, θα σωθώ με, κουράγιο.

Έχουμε άκόμη δεκατρείς σπύρτα. Θα χαλούμε από ένα κάθε σ' ορά που θα τόν ζητάτε.

Η λυχνία σβόσθηκε. Ηπιασε όλοι και ξεδιψάσαμε. Δεν ξανακούσθηκαν παραμικρά. Και πολλέσ ώρες, ήμέρες ολάκαιρες, ίσως, μείναμε άκίνητοι, μη έχοντας άλλο να μάς π αρηγορη και να μάς κρατή στη ζωή, απ' ό τόν κρότο των σφυρών που άνοιγαν τόν κα τ α ί β α σ μ α, και των βαγονιών που άδειάζαν τόν νερό από τά πηγάδια.

Λίγο-λίγο οι κρότοι αυτοί γίνονταν πιό δυνατοί. Τόν νερό χαμηλώνε και μάς έπλησίαζαν. Θα μάς έφταναν όμως όσο θάταν καιρός;... Από στιγμή σε στιγμή ή αδυναμία μας γίνονταν μεγαλώτερη, φοβερώτερη: αδυναμία σωματική, αδυναμία ψυχική. Από τήν ήμέρα τής

έμελέττα, ύρανόσ, σύννεφα, άνεμος»... Αξάρνα μου ήλθε ή ιδέα νανάψω με λυχνία. Ήταν εκεί δίπλα στο Δάσκαλο, με τά σπύρτα, και τήν έπύρα.

Μόλις έφεξε, σάπασαν όλοι. Κι' ύστερ' από λίγες στιγμές σιωπής, ρώτησαν τί συμβαίνει, άπαράλλαχτα σά να ξυνούσαν από όνειρο.

— Παραμιλούσατε, εϊπε ο θεός Γάσπαρος.

— Ποιός;

— Έσύ, Δάσκαλε, ο Παγής κι' ο Μπεργκουού. Λέγατε άλλα τών άλλών. Σάς φαίνονταν πως ήταστε έξω και πως φυσούσε.

Κάθε τόσο κτυπούσαμε τούς τοίχους τής φυλακής μας για νάκουνε οι σωτήρες τους εϊματε ακόμα ζωντανόι.

Τά σφυριά τούς δεν έπαυαν στιγμή να κτυπούν τόν κάρβουνο, μα οι κτύποι τούς δεν άκούγονταν πολύ δυνατώτεροι από πρώτα, που εσήματιζε πως ήταν άκόμη μακριά.

Αφού άναψα τή λυχνία, κατέβηκα να πάρω νερό με τόν καπούτσι και τότε μού φάνηκε πώς τά νερά είχαν χαμηλώσει μερικά έκατοστόμετρα.

— Τά νερά χαμηλώνουν!

— Άχ, θε μου, μακάρι!

Κι' άκόμη μιά φορά αισθανθήκαμε τήν παραφορά τής έλπίδας.

Εϊπαν νάψήσουμε άναμμένη τή λυχνία, για να βλέπουμε τόν χαμηλωμα, αλλά ο Δάσκαλος αντίταχθηκε. Έ νόμισα τότε πως θα κάμουν έπαναστάση. Μα ποτέ ο Δάσκαλος δεν ζήταττε τίποτα χωρίς να δώση και τόν λόγόν.

— Οι λυχνίες θα μάς χρισίσουν' τον άργώτερα, εϊπε. Άν τις κάψωμ με τώρα για τόν τίποτα, πως θα κάμωμ; όταν θα μάς χρισίσουν; Έπειτα, σά; φαίνεται πως θάταν όμορφο να βλέπειτε τόν νερό να χαμηλώνη λίγο-λίγο; Όθ σκάζατε απ' τήν άνοχομονησία. Η μη νομίζετε πως με τόν φώσ τόν νερό θ' ά φύγη διαμιάς;... Έλάτε, θα σωθώ με, κουράγιο.

Έχουμε άκόμη δεκατρείς σπύρτα. Θα χαλούμε από ένα κάθε σ' ορά που θα τόν ζητάτε.

Η λυχνία σβόσθηκε. Ηπιασε όλοι και ξεδιψάσαμε. Δεν ξανακούσθηκαν παραμικρά. Και πολλέσ ώρες, ήμέρες ολάκαιρες, ίσως, μείναμε άκίνητοι, μη έχοντας άλλο να μάς π αρηγορη και να μάς κρατή στη ζωή, απ' ό τόν κρότο των σφυρών που άνοιγαν τόν κα τ α ί β α σ μ α, και των βαγονιών που άδειάζαν τόν νερό από τά πηγάδια.

Λίγο-λίγο οι κρότοι αυτοί γίνονταν πιό δυνατοί. Τόν νερό χαμηλώνε και μάς έπλησίαζαν. Θα μάς έφταναν όμως όσο θάταν καιρός;... Από στιγμή σε στιγμή ή αδυναμία μας γίνονταν μεγαλώτερη, φοβερώτερη: αδυναμία σωματική, αδυναμία ψυχική. Από τήν ήμέρα τής

πλημμύρας, οι σύντροφοί μου δεν είχαν βάλει στο στόμα τους φως. Και, άκόμη χειρώτερα, δεν αναπνέαμε παρά ένα άέρα, που έπειδη δεν μπορούσε ν' αναεωθή, γίνονταν όλοένα πιό βαρύσ και πιό άθυμωινόσ. Ευτυχώς που όσο χαμηλώναν τά νερά, ή άτμοσφαιρική πίεση λιγούστευε. Άν έμεινε όση ήταν τίσ πρώτες ώρες, θα πεθαίναμε χωρίς άλλο από άσφυξία. Άντε άν σωζόμαστε μιά ήμέρα, θα τόν χρωστούσαμε, περισσότερο παρά σε κάθε τι άλλο, στη γρηγοράδα που διοργανώθηκαν και προχώρησαν οι έργασίες.

Ο κρότος των σφυρών και των βαγονιών ήταν κανονικός σαν τόν κρότο που κάνει ένα ρολόι. Γι' αυτό καθι διακοπή μάς προξενούσε φοβερή άγωνία: Μάς παραιτούσαν; ή άπάντησαν δισκολίες άνυπερήβλητες; Σε μιά από τίσ διακοπές αυτές, σηκώθηκε ένας φοβερός θόρυθος, σαν ένα μούγγρισμα ή φύσημα δυνατό.

(* * *)

Η μισή μέρα είχε περάσει, κανείς δεν θυμόταν πια τήν πρώτὴν βίξίτα τής Σταματίνας και μόνο ή γιαγιά δεν έπαψε να τή συλλογιέται και να ξαφνιαζέται στον παραμικρό κρότο, που ή ιδέα τής τήν έκανε να νομίζη πως γκρεμίζονταν τόν σπίτι. Πώς να τόν ξεχάση κήρα; Τά καθημερίσματα μπορούσαν να μην τής θυμίζον και τήν καθημέρα τής Σταματίνας;

— Καλή μέρα, κυρά Χρυσούλα, τής έλεγαν, καλό μίλι!

— Παρομοίως, άποκρινόνταν. Κι' από μέσα τής με πνιγμένη ρούγκα: «Μάς τήν εϊπε κι' ή Σταματίνα πρώτττερ' από σάσ».

Μ' αν ή άρχη τής καταστροφής που φοβότανε ή γιαγιά του Γιώργου δεν είχε γίνει, ως τήν άρα, στο σπίτι, είχε γίνει όμως στο σχολείο τού έργονού τής.

Δεν τόν ένοιόατε τόσο τόν Γεώργιο τόν λέρωμα τής καινούριος τόν ποδιάσ, όσο που γι' αυτό έφταιγε τόν καλαμάρι του.

— τόν καλαμάρι του, που τόν σπάσιμό του τώκλαψε τόσο. Βέβαια που θ' άργούσαν πολύ να τού ξανακάρουν άλλο! Τι ν' άπαντήση στα λόγια τής μαμάσ, πως «τά χέρια του δεν ήταν άκόμη για καλαμάρια;»

Ποτέ δε φαντάζονταν όμως πως, τήν τελευταία στιγμή, θάρχονταν μιά βοήθεια.

— Καλαμάρι μου ήθελεσ, ε; Κόπτασε άλλη μιά φορά να ζητήσης και βλέπουμε. Δε φταίει όμως κανένας άλλος. Έγώ, ή άνοητή, που έμπιστεύτηκα στα χέρια σου...»

Δεν πρόφτασε να τελειώση τήν καταόδα τής ή μαμάσ του Γιώργου: Η χρυσούζα τής πρώτομηνιάς ξεσπασε και στην κουζίνα με τόν σπάσιμο κάποιου γυαλικού.

Τότε πήρε τόν λόγο ή γιαγιά:

— Δεν τάπα; Δε φταίει ούτε ο Γεώργιος, ούτε ή Μάρω, για τίσ ζημιές τούς. Αυτή ή μαυροπόδαρη ή Σταματίνα, αυτή... Μήπως τόν φοβέρισμα πούκανα τόν πρώτ, δεν τώξερα πως θα πάη χαμένο; Τι νάκανα όμως; Άδικο είναι να τούς μαλώνής τώρα.

Ο Γεώργιος άκούγε και δεν πίστευε. Τι νά φοβήθη; Μήπως κινδύνευε τόν καλαμάρι του απ' τόν κακό ποδαρικό τής Σταματίνας; Καλέ, αυτά είναι λόγια.

Βάλε τήν άνοητή... — Έλάτε, θα σωθώ με, κουράγιο.

Ο Γεώργιος άκούγε και δεν πίστευε. Τι νά φοβήθη; Μήπως κινδύνευε τόν καλαμάρι του απ' τόν κακό ποδαρικό τής Σταματίνας; Καλέ, αυτά είναι λόγια.

Βάλε τήν άνοητή... — Έλάτε, θα σωθώ με, κουράγιο.

Ο Γεώργιος άκούγε και δεν πίστευε. Τι νά φοβήθη; Μήπως κινδύνευε τόν καλαμάρι του απ' τόν κακό ποδαρικό τής Σταματίνας; Καλέ, αυτά είναι λόγια.

με τόν ίδιο χέρι κράτησε τόν καλαμάρι και με άλλο πήρε τήν όμπρέλλα του.

— Τα μάτια σας δεκατέσσερα σήμερα, έλεγε ή γιαγιά, να μην κάνετε καμιά ζημιά, γιατί μάς ήρθε πάλι πρὴν-πρὴν ή Σταματίνα. Έσύ, κακόμοια Μάρω, πρόσεχε τά γυαλικά στο πλύσιμο, γιατί σήμερα θάνα ή μέρα σου.

Η γιαγιά δεν τόχε για καλό να πρωτοπή στο σπίτι τους, πρωτομηνιάτικα, ή Σταματίνα, ή χρυσούζα.

— Αμ δε θα τήν άφαινα εγώ νάμπαινε μέσα, — έλεγε και ξανάλεγε, — αλλά τι να σου κάνω; Ψιχάλιζε και πως να τής κλείσω τήν πόρτα;

Η μισή μέρα είχε περάσει, κανείς δεν θυμόταν πια τήν πρώτὴν βίξίτα τής Σταματίνας και μόνο ή γιαγιά δεν έπαψε να τή συλλογιέται και να ξαφνιαζέται στον παραμικρό κρότο, που ή ιδέα τής τήν έκανε να νομίζη πως γκρεμίζονταν τόν σπίτι. Πώς να τόν ξεχάση κήρα; Τά καθημερίσματα μπορούσαν να μην τής θυμίζον και τήν καθημέρα τής Σταματίνας;

— Καλή μέρα, κυρά Χρυσούλα, τής έλεγαν, καλό μίλι!

— Παρομοίως, άποκρινόνταν. Κι' από μέσα τής με πνιγμένη ρούγκα: «Μάς τήν εϊπε κι' ή Σταματίνα πρώτττερ' από σάσ».

Μ' αν ή άρχη τής καταστροφής που φοβότανε ή γιαγιά του Γεώργου δεν είχε γίνει, ως τήν άρα, στο σπίτι, είχε γίνει όμως στο σχολείο τού έργονού τής.

Δεν τόν ένοιόατε τόσο τόν Γεώργιο τόν λέρωμα τής καινούριος τόν ποδιάσ, όσο που γι' αυτό έφταιγε τόν καλαμάρι του.

— τόν καλαμάρι του, που τόν σπάσιμό του τώκλαψε τόσο. Βέβαια που θ' άργούσαν πολύ να τού ξανακάρουν άλλο! Τι ν' άπαντήση στα λόγια τής μαμάσ, πως «τά χέρια του δεν ήταν άκόμη για καλαμάρια;»

Ποτέ δε φαντάζονταν όμως πως, τήν τελευταία στιγμή, θάρχονταν μιά βοήθεια.

— Καλαμάρι μου ήθελεσ, ε; Κόπτασε άλλη μιά φορά να ζητήσης και βλέπουμε. Δε φταίει όμως κανένας άλλος. Έγώ, ή άνοητή, που έμπιστεύτηκα στα χέρια σου...»

Δεν πρόφτασε να τελειώση τήν καταόδα τής ή μαμάσ του Γεώργου: Η χρυσούζα τής πρώτομηνιάς ξεσπασε και στην κουζίνα με τόν σπάσιμο κάποιου γυαλικού.

Τότε πήρε τόν λόγο ή γιαγιά:

— Δεν τάπα; Δε φταίει ούτε ο Γεώργιος, ούτε ή Μάρω, για τίσ ζημιές τούς. Αυτή ή μαυροπόδαρη ή Σταματίνα, αυτή... Μήπως τόν φοβέρισμα πούκανα τόν πρώτ, δεν τώξερα πως θα πάη χαμένο; Τι νάκανα όμως; Άδικο είναι να τούς μαλώνής τώρα.

Ο Γεώργιος άκούγε και δεν πίστευε. Τι νά φοβήθη; Μήπως κινδύνευε τόν καλαμάρι του απ' τόν κακό ποδαρικό τής Σταματίνας; Καλέ, αυτά είναι λόγια.

Βάλε τήν άνοητή... — Έλάτε, θα σωθώ με, κουράγιο.

Ο Γεώργιος άκούγε και δεν πίστευε. Τι νά φοβήθη; Μήπως κινδύνευε τόν καλαμάρι του απ' τόν κακό ποδαρικό τής Σταματίνας; Καλέ, αυτά είναι λόγια.

Βάλε τήν άνοητή... — Έλάτε, θα σωθώ με, κουράγιο.

Γιατί λοιπών να μην τόν παραδεχθώ κι' αυτός, αφού αυτό μόνο τόν γλύτωνε; Τόν πρὴν άκουσε τούς φέβους τής γιαγιάσ του και τούς κοροΐδεψε. Ούτε κι' αυτό τόν σπάσιμο τού καλαμαριού, στο σχολείο δεν τόν είχε κάνει να τούς πιστέψη. Α' πόδειξη πως ούτε είχε κάνει καθόλου ο νούς του σ' αυτό, όπου γύρισε στο σπίτι.

Μά τώρα γιατί να μη δείξη κι' αυτός πως άναγνωρίζει τόν δικίο τής γιαγιάσ; Δεν ήταν παρά θύμα τής Σταματίνας!

Από μέσα του όμως έλεγε:

« Φτνήν τή γλύτωσα, τόν ποδαρικό τής Σταματίνας ήταν τόν πιό γούργο για μένα. Ποιός μπορούσε να με σώση σημαρα; Η μήπως πίστεφα πως αυτό έφταιγε για τόν σπάσιμο τού καλαμαριού μου; Μακάρι κάθε μου φταίξιμο να γίνεται πρωτομηνιά και πάντα με τόν ποδαρικό τής Σταματίνας!»

Αλλά ποιός νέκουγε τόν Γεώργιο να δικαιολογιέται, —αφού τού άνοιξε τόν στόμα ή γιαγιά του, — και να μην έλεγε μ' όλο του τόν δικίο: Έγγόνι τής γιαγιάσ του δεν είναι; Πώς μπορούσε να παραλλάξη τόν έγγονο απ' τήν γιαγιά, τήν προληπτική ως τόν κόκκαλο, αφού κι' ο έγγονος δεν φαίνονταν λιγώτερο ποτισμένος απ' τήν ίδια ιδέα;

Μόνον αν είχε προσέξει, —λιγάκι δύσκολο— τήν εντύπωση πούκαναν οι φέβους τής γιαγιάσ τόν πρὴν στο Γεώργιο, θα μπορούσε να ιδή τήν άπόσταση που χωρίζει τήν πίστη τούς. Η μιά πίστεψε στην πρόληψη απ' τόν πρώτο τής σημάδι, —τό ποδαρικό τής Σταματίνας, —ενώ ο άλλος όταν πια έπεσε θύμα τής ή καλύτερα έκανε πως πίστεψε για να στηρηχθώ σ' αυτή, να τήν κέρη κι' αυτή ένα μέσο, μιά απ' τίσ άπειρες προφάσεις που βρίσκουμε στα σφάλματα μας.

Τι άσχημο πράγμα να είναι κανείς προληπτικός! Μα πιό άσχημο βέβαια να προσκοιηται πως είναι, για τόν συμφέρο του.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΑΝΘΟΦΥΛΛΑ

9

Κισσέ μου, που πραινίσιος διόθηκε διόλογό μου

Και σ'ό μικρό μπαλόνι μου και στην αβλόθουά μου, τήν καταστροφήν άγκάλια, πώς ήθελα ν' άνοιξης.

Με τά χλωρά σου, δλόδροσα κλωνόρια, να με σφίξης!

11)

Ποιός έέρις ποϋθεν έρχοσαι, τί πέρασος και τ' είδες!

Στίν άμμουδιά μας ανάρπισσε λίγες άρροσταλίδες, Κι' εδύς άποτραβήχτημες σά να έουρε σε χίσι.

Ποιός έέρις, Κβημ, πού δλ...

Ποιός έέρις, Κβημ, πού δλ...

ΑΞΕΧΑΣΤΗ ΤΥΦΗ

Πέρασαν χρόνια από τότε, κι' άλλα θα περάσουν' μα ζωηρή είναι ακόμα 'ς τη μνήμη μου η φρικτή ιστορία κι' έτσι άσυστη θα μείνη πάντα, όπως κι' από τη σηνειδότη μου ποτέ δεν θα φύγη ή τύψη για τ' ασυγχώρητο σφάλμα μου: να ξαναφουτίσω 'ς την απελπισμένη καρδιά μιας μάνας την έλπιδα πως τ' άρρωστο παιδί της θα ζούσε.

Ήταν αδελφούλα μιας φίλης μου η άρρωστη. Κι' όταν χαροπάλευε, η φίλη μου με τον πατέρα της βρισκότανε μακριά. Μόνο η μητέρα και κάποια γρηά θεία παρόστασαν 'ς την τρομερή αγωνία. Οι γιατροί, αφού πιά εξάντλησαν όλη τους τη σοφία, είπαν καθαρά 'ς τη μητέρα πως τίποτα δεν μπορούσε να σώση το παιδί της, και την άπαράτησαν.

Τίποτε πιά δεν μπορούσε να σώση το παιδί της! Η δυστυχισμένη μάνα, αφού της το βεβαίωσαν οι γιατροί, αφού είδε κι' η ίδια πως ούτε οι ελόθερες προσευχές της, ούτε τα κρυφά της τάματα δεν έκαναν το θαύμα, κατάλαβε πιά πως ο Θεός είχε πάρει τη σκληρή του απόφαση και μ' εγκαρτέρηση υποτάχθηκε στο θεό θέλημα. Κι' άλλη παράλληση δεν είχε τώρα, παρά να συνιομευθί όσο μπορούσε αυτή η αγωνία, να πετάξη μια στιγμή γρηγορώτερα η άγνη ψυχούλα στον Θεό που την καλούσε.

Σε τέτοια κατάσταση βρισκότανε η μητέρα και τέτοιες έκαν' εύχες, όταν μια κακή μοίρα έσπρωξε κι' έμένα κοντά της. Δεν έφανταζόμουν τίποτ' από την τρομερή τραγωδία. Σ' αν κτύπησα στην ζώπορτα, περίμενα πως ροδοκίρκινη και γελαστή, θα έτρεχε η Φροσούλα να μ' υποδεχθί όπως πάντα. Μ' άλλοιμονο! αυτή ψυχομαχούσε.

Ψυχομαχούσε; κι' ύστερα; Θα πέθαινε;

Δεν το πίστευα αυτό, δεν το ήθελα, το εβρισκα αδύνατο, άδικο, κακό.

Θα πέθαινε!;... Δεν είχα ιδίη ανθρώπους να πεθαίνουν' μα είχα ιδίη άρρώστους να κινδυνεύουν κι' ύστερα πάλι να γίνονται καλά. Σ' αυτή την άτελή παιδική μου πείρα, προστέθηκε η αγάπη κι' η έπιθυμία, κι' έτσι γεννήθηκε μέσα μου η πεποίθηση πως η άρρωστη δεν θα πέθαινε.

—Μα το είπαν οι γιατροί! μου έλεγε η μάνα.

Μπα, και τι ξέβραν αυτοί οι τσαρλατάνοι!

—Μα η μικρούλα ήταν εξαντλημένη κι' είχε και μια φοβερή δύσπνοια...

Μπα, και τί; Έγώ θυμάμουν πως ' αδελφάκι μου, που είχε κοκκίτη, ύπέφερε πολύ περισσότερα, κι' όμως τώρα, δοξα τω Θεώ, ήταν μια χαρά, όπως θα γινότανε σε λίγο κι' η Φροσού-

λα. Ω, χωρίς άλλο, θα γιατρευότανε κι' αυτή, φάναι μονάχα να της έδαζαν βεντούζες, μα πολλές βεντούζες, όπως είχα ιδίη να βάζουν στο αδελφάκι μου τον καιρό που είχε κοκκίτη.

Πόση είναι της μάνας η λαχτάρα, η έπιθυμία για να ζήση το παιδί της; Και σε μια τέτοια ότκα, μια μικρή σπιθα δεν θάφτανε για να αγάψη, άσυστη φωτιά, η έλπιδα; Μια μικρή σπιθα! Κι' όμως-έγώ με δλόκληρες λαμπαδες άναψα την πυρκαϊά. Γιατί με τα φλογερά λόγια που ύπαγορεύει η πεποίθηση και με την παιδική πίστη στο παντοδύναμο, και με την άγνοια του θανάτου, μίλησα στη μητέρα και την έπεισα πως το κοριτσάκι της δεν θα πέθαινε.

Θυμάμαι ακόμα πως μ' αλλόφρονη χαρά μ' έσφιξε στην αγκαλιά της, για να μου χαρίση της μητρικής εύγνωμόνης το φιλι και μούσε: «Παιδί μου, σαν θα γιάνη η Φροσούλα μου, θα το θυμάμαι πάντα πως έσύ μονάχα μούπες θα ζήση, όταν οι γιατροί έλεγαν πως θα πεθάνη».

Έγώ τότε έφυγα γεμάτη περηφάνεια. Μα την άλλη μέρα, σαν γύριζα από το σχολείο, είδα 'ξένα τοίχο το νεκρώσιμο της Φροσούλας!

Ω, τί αισθάνθηκα τότε! Πως κι' αυτός ο πόνος για τη Φροσούλα ύποχωρούσε στην μεταμέλεια, γιατί με την άσυνεία μου να μεγαλώω το σκαργμό της μάνας, που την είχα κάνει να ξαναελπίση άδικα, όταν ήταν πιά τόσο καλά προετοιμασμένη να δεχθί το χτύπημα!

Χρόνια πέρασαν από τότε, χρόνια θα περάσουν. Μα δεν θα το ξεχάσω ποτέ. Και πάντα δύσκολα θ' άποφασίζω να πώ στον απελπισμένο: έλπίζε!

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

Και τώρα που στην ξενιτιά, μανούλα μου, θα λείπω, Πάρε τη νοσταλγία μου και σπείρε την στον κήπο. Θέλω την ώρα την καλή, που πάλι θα γυρίσω, τον πόνο μου άκριλιάτικα λουλούδια νάντικρύσω!

Αντίλαλοι μυστηριακοί της χωριανής καμπάνας, Με τα γλυκά χροσόλογα δε μοιάζετε της μάνας. Τάχα πως είστε σκεφτήρια, θυμάμαι, μιάν έσπερα, τα λόγια, που δεν άκουσα, του άγνωριστού πατέρα!

(Από το «Πρωτό Ξενύημα») Γ. ΑΘΑΝΑΣ

ΡΗΝΟΥΛΑ Η ΔΟΥΡΟΣΤΟΜΗ

Κωμωδία μονόπρακτη

ΠΡΟΣΩΠΑ: Κα ΛΙΝΑΡΑ, ΡΗΝΟΥΛΑ, κόρη της. ΝΙΚΟΛΕΤΑ, μικρή ύπηρέτρια. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ, γέρος χωρικός. ΓΙΑΝΝΗΣ, ύπηρέτης στο ύποστατικό του Κ. Λιναρά. Μικρές χωρικές, φιλένάδες της Ρηνούλας.

Η σκηνή παριστάνει την είσοδο ενός χωριού.

ΣΚΗΝΗ I

ΝΙΚΟΛΕΤΑ. (Προς τα παρασκήνια). — Καλά κυρία... Μείντε ήσυχη, κυρία... Θα προσέξω δεν θα είμαι καθόλου άφηρημένη, όπως συνειθίω. (Από μέσα της). Και είναι αλήθεια δά, πως είμαι άφηρημένη' κάνω ε,τι μπορώ για να διορθωθώ' μα πού! αδύνατο!

Η κυρία Λιναρά είναι πολύ καλή, πολύ ύπομονητική, μα κάποτε θυμώνει λιγάκι, όταν ιδίη πως έκαμα πάλι καμιά κουταμάρα. Ω! ξεχάσα την παραγγελία της 'ας τρέψη γρηγόρα! (Στέκεται). Μα αλήθεια' τί μου είπε λοιπον να πάω να γοράσω;... Δε θυμομαι πιά. Το ίδιο κάνει, θα το άγοράσω πάλι. (Φεύγει τρέχοντας).

ΣΚΗΝΗ II

Κα ΛΙΝΑΡΑ. (Έρχεται και φωνάζει). — Νικολέτα!... Νικολέτα!... Πως, δεν γύρισε ακόμα!... Νικολέτα!... Είναι καλό κορίτσι, τίμιο και άφωτισμένο' μα δυστυχώς είναι πολύ άφηρημένη.

ΣΚΗΝΗ III

ΓΙΑΝΝΗΣ, (έσγόμενος). — Έγώ είμαι, κυρία.

Κα ΛΙΝ. — 'Αι έσύ είσαι, Γιάννη;

ΓΙΑΝ. — Έγώ ο ίδιος και άπαράλακτος.

Κα ΛΙΝ. — Και τί σε φέρνει εδώ;

ΓΙΑΝ. — Τι με φέρνει; (Γελά βλακωδώς). Χώ! χώ! χώ! μα τα πόδια μου με σέρονουν! κι' έπειτα ξέρετε...

Κα ΛΙΝ. — Έγώ, που να ξέρω; Έξη γήσου.

ΓΙΑΝ. — Η δρα δέκα έσήμανε το ρολόι του καμπαναριού.

Κα ΛΙΝ. — Έ, λοιπόν;

ΓΙΑΝ. — Λοιπόν!... είναι η ώρα της σούπας.

Κα ΛΙΝ. — Πως, κείνασες κιάλας;

ΓΙΑΝ. — Κιάλας! μα πεινώ πάντα έγώ' πρωί, μεσημέρι, βράδυ, η όρεξή μου είναι άνοικτη.

Κα ΛΙΝ. — Να κομμε όμως την αλήθεια, δεν βαριέσαι και τη δουλειά.

ΓΙΑΝ. — 'Αι κυρία, όταν έχη κανείς τόσο καλά άφεντικά σαν και σάς, και τρέφεται καλά στο σπίτι τους, πρέπει να δουλεύη καλά. Η δουλειά και το φαί είν' για μένα η ζωή! (Γελά).

Κα ΛΙΝ. — Καλά Γιάννη, πήγαινε

Η ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΛΕΚΙΝΟΥ

(ΜΥΣΤΙΟΡΗΜΑ από Ο. ΛΕ ΡΟΥ)

I. (Συνέχεια)

«Ολ' αυτά, έννοείται, δεν έγιναν ολωσδιόλου άθρυβα.

Ο κ. Κάσσανδρος, που κοιμοούνταν έλαφρά, ξύπνησε από κάποιο κρότο, άναψε το κερί του κι' άνοιξε την πόρτα της κάμαρας του.

Ήταν ακριβώς τη στιγμή που οι στρατιώτες του Άστυνόμου περνούσαν από το άνοιγμα του τζακιού. Με μεγάλη του έκπληξη τους είδε να κατεβαίνουν στο ύπόγειο. Έπειτα τον έπιασε φόβος άσυλλόγιστος. Και, χωρίς να ξέρη τί κάνει, έπάτησε το κουμπί, η πλάκα του τζακιού ξανονέθηκε κι' έτσι, στο ύπόγειο μέσα, εκλείσθηκαν μαζί άστυνομικοί και κλέφτες.

Έτρεξε κι' η Κολομπίνα κατατρομαγμένη' κι' έπειδή δεν ήξερε το μυστικό της κρύπτης, άκρόρησε πολύ όταν άκουσε τέτοιο θόρυβο πίσω απ' το τζάκι. Τι ήταν, τί συνέβαινε κεί-μέσα; Γιατί ακριβώς τη στιγμή που έφτασε η Κολομπίνα, ο Άστυνόμος, βλέποντας να του κόβεται η ύποχώρηση με το ξαφνικό κλείσιμο της τρύπας, είχε αρχίσει να φωνάζη πολύ δυνατά:

— Ποιος εκλείσσε θώ; Έν όνόματι του νόμου, άνοιξτε!

— Πιάστε τον κλέφτη! τον κακούργο! όδρλιαζε ο κ. Κάσσανδρος.

— Έν όνόματι του νόμου! ξεφώνιζε ο Άστυνόμος.

Η Κολομπίνα, που έντωμεταξύ είχε συνέλθει από την έκπληξή της και, σαν έξυπνο κορίτσι, άρχισε λίγο να καταλαβαίνει, παρακαλούσε τον πατέρα της να σωπάση και νακούση καλύτερα τί του έλεγαν από μέσα. Μα ο γέρο-πεισιματάρης δεν έννοουσε νακούση τίποτα. Κι' εξακολουθούσε να φωνάζη:

— Πιάστε τον! τον κλέφτη, τον κακούργο! Θα πάω να φωνάξω τον Άστυνόμο!... Όχι, δεν ακούγω!... Σκάστε! Τελοςκάνταν, με τα πολλά, κι' αφού πιά ο Άστυνόμος έχασε την ύπομονή και τον φοβέρισε πως θα του βάλη πρόστιμο, ο φιλάργυρος άποφάσισε να ήσυχάση και να συζητήση.

— Πολύ καλά, είπε. Άμα λάβετε

την καλωσύνη να μου πητε ποιει είσθε, τότε θα σκεφθώ κι' εγώ τί πρέπει να κάμω.

— Μπα πού να πάρ' η όργη! Μισή δρα είναι που σου το λέω! Είμαι ο Άστυνόμος με τους στρατιώτες μου. Άνοιξτε μας γρηγόρα να βγουμέξ' απ' αυτό το ύπόγειο!

— Όχι δά! καλέ, τί μάζ λέτε!... Η Άστυνομία δεν συνειθίζει να μπαίνει νόχτα, και δια ρηξέωας, στα ύπόγεια των τιμιών σπιτιών. Άλλοδ αυτό, κύριε ψευταστυνόμο!

— Αυτό το κάναμε για να πιάσουμε δυο κλέφτες, που ήθελαν να σάς κλέψουν το χρηματοκιβώτιο.

— Πρωτο, που έγώ δεν έχω ούτε χρηματοκιβώτιο, ούτε χρήματα. Έπειτα, ποιός μου έγγωάται πως οι κλέφτες που λέτε δεν είσθε σεις οι ίδιοι, και θέλετε να με γελάσετε για να σάς άνοιξω; Μα έννοια σας και ξέρω εγώ από τέτοια τρετίπια!

— Άχ, κουτεντέ, ηλίθιε! Άς βγώ μια φορά από θώ-μέσα και σου δείχνω εγώ ποιός είμαι!

— Μην πειράζεστε και δεν θα βγίητε άπο κεί-μέσα γρηγόρα. Δεν έχω καμιά βία να κάμω τη γνωριμία σας. Τώρα θα σάς στείλω τον κύριο Διεύθυντή της Άστυνομίας κι' αυτός θα εύχαριστηθί πολύ να σάς γνωρίση. Περιμένετε!

Ο Άστυνόμος άρχισε πάλι να φωνάζη, να βρίζη, να κτυπά την πλάκα του τζακιού με το πιαστού-

νι του. Τίποτα! Ο κύριος Κάσσανδρος με κανένα τρόπο δεν έννοουσε νανοιξη. Η αλήθεια όμως είναι ότι βρισκούνταν σε μεγάλη άμηχανία. Ήθελε να φωνάξη την Άστυνομία, αλλά έπρεπε να πάη ο ίδιος στη Διεύθυνση, που ήταν αρκετά μακριά. Σκέφθηκε να στείλη την Κολομπίνα, μα πως μπορούσε να βγίη στους δρόμους ένα κορίτσι τέτοια ώρα; Έπειτα δεν ήθελε να μείνη μονάχος στο σπίτι. Φοβούταν.

Έτσι, πραγματιώδ, ο Άστυνόμος ένιδύνασε να μη βγίη ποτέ από το ύπόγειο. Έύτυχώς, άκούσθηκε μια στιγμή από μέσα κι' η φωνή του Πιερρότου.

Η Κολομπίνα την έγνώρισε άμέσως. Και σαν τρελλή απ' τη χαρά της, άρχισε να του φωνάζη:

(Έπεται συνέχεια) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

«Άλλοδ αυτό, κύριε ψευταστυνόμο!» (Σ.881)

(Έπεται συνέχεια)

ΚΩΝ. Γ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΙΑ ΓΡΗΟΥΛΑ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑΕΙ

Θυμάμαι τις μαύρες μέρες που η καρδιά μου ξεσκίστηκε από πράγματα που βασταζαν λίγο μα που οι θύμωσές τους μένουν μέσα μου σαν πληγές.

Μιά μέρα γυρνώντας απ' την Όπερα, είδα να περνάει άσπρα μέσα στο άηχο και χαρούμενο πλήθος που ο ήλιος του Μάη το μεθούσε, ένα πρόσωπο που δε θα μπορούσε κανείς εύκολα να του δώσει ένα όνομα, μιά γρηούλα κυριωμένη στα δύο, δεμένη με κορμάλια που περνούσαν για φουστάνια, μ' ένα καπέλο μαύρο φάντινο, ξεγυμνωμένο βλέμμα απ' τα καλά του σκολιά, απ' τις κορδέλλες και τα λουλούδια, που είχαν χαθεί απ' τον ανέλειωτο χρόνο. Και πήγαινε σέρνοντας τα πόδια της με τόσο κόπο, που αϊστανόμην ότι κι αυτή, περισσότερο κι απ' αυτή την ίδια, τη λίσθη που φανερώνονταν σε κάθε της βήμα. Σηριζότανε σε δυο δεκαγίνια. Περνούσε χωρίς να κοιτάζει κανένα, αδιάφορη σ' όλα, στην κίνηση, στους ανθρώπους, στα μέσα, στον ήλιο!

Πού πήγαινε; σε ποιά παληόσπιτο; Μέσα στο κολάδι που βαστούσε κρεμασμένο στην άκρη κάποιου σπάγγου, είχε κάτι το ψωμί; — Ναι δίχως άλλο. Κοκκίνος, κανένας γαίτονας δεν μπορούσε η δέν ήθελε να κινή η στήν αυτήν τοσο δρόμο κι είχε δοκιμάσει μόνη της το φρικτό ταξίδι απ' τη σοφία στον ψωμά.

Δυό φρες δρόμος το λιγώτερο για να πάη και νάρθη και τί κουραστικός δρόμος! Σήκωσα τα μάτια μου εις τις στέγες των ανέλειωτων σπιτιών. Πήγαινε και ψηλά! Πότε θάρθαινε; Πότε φορές θα σταματούσε λαχανιασμένη για να ξεκουραστή στη μικρή σκάλα, τη μαύρη και σερβλή.

Όλοι γύριζαν να την δουν; μουρμούριζαν: «φτωχή γυναίκα!» κι έπειτα περνούσαν. (Guy de Maupassant)

Ματωμένο Ηλιοβασιλέμα

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ

— Κυλάτε! κυλάτε, δυο θέλατε!... Αυτή είναι η φυλακή σας!... Δε θα φύγατε ποτέ από κει... Γελάει και μουρμουρίζει το καλάμι κουνώντας το χορταρένιο του σκαθιά στον αέρα... Και τα κυματάκια τρέχουνε μπρός στα πόδια του κυλιάντας βοτσαλάκια τόσα δά!

— Κυλάτε! δυο θέλατε κυλάτε!... Κυλάμε και θα κυλάμε! τού άπαντον κι' εκείνα φουριόδα και θυμωμένα. Ναι! και σιγά-σιγά θα σηκώσουμε τοίχο μικρό με τα βοτσαλάκια και θα πηδήξουμε έξω στον κάμπο... θάνασάνουμε κι' εμείς λεύτερα...

— Κυλάτε! δυο θέλατε κυλάτε!... Δέξτε, τι σάρεσει!... Έμεις θα σηκώσουμε τον τοίχο και θα βγούμε... Τι...; επειδή μερικά κίματα κάμε με περισσότερη όρημιά τα βοτσαλάκια τους και ριχόνε ταλλά, πρέπει να σταματήσουμε μεις... Ποτέ! ποτέ!... Η επειδή ο κακός βάρκατος μας τον χαλάει κάθε βράδυ των τοίχων μας πρέπει να παλιτσιτούμε;... Ποτέ! Ποτέ!...

— Τι κοτά! κι' έμα βγήτε δε θα σάς καταπιή η γη... — Ναι μά, θάνασάνουμε κι' εμείς λεύτερα μιά φορά!... Κι' έπειτα αν καταπιή έμας θάνα ταλλά πίσω μας και θα τούς ανοίξουμε το δρόμο!...

— Κοτά! έμα ο ήλιος δε θα σάς ξερίνη έμα σάς δη σκορασιμένα! — Θα μαζευτούμε! Θα μαζευτούμε και θα κάνουμε άλλο ποταμάκι...

— Χά! χά! χά!... Έ! τότε πάλι θα κλειστήτε σ' άλλη φυλακή!... Κι' έτσι θα κάμετε μιά τρύπα στον άγέρα!... Χά! χά! χά!... — Γέλα, δούλε! Έσύ δεν μπορείς να νιώσης!... Είσαι δεμένος!...

Και φεύγουνε τα κυματάκια κικωμένα κυλιάντας βοτσαλάκια τόσα δά...

ΤΟΥ ΣΦΟΥΓΓΑΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

[Στο Δημήτην και Σία]
 Όποιος διαβαίνει πάντα δώ στη
 [γ]
 όσο βαθεί κι' αν θέλη να πατή
 [σ]
 τ' αγνάκια του θάνατα γ' άφήση,
 θά του χαθούν την άλλη την αυ
 [γ]
 Κιάν δε χαθούνε βόρμος στη στιγμή
 και γίνη πιά να ζήσουν πολλά
 [χ]
 και μέινουνε άθάνατα αιώνα,
 όπως στην πρώτη πάντα την άκ
 [μ]
 Το χόμα που απ' αυτά θα πατή
 [θ]
 θά είναι κι' από άλλους πατημένο,
 αδύνατο να έχη πιά παρθένο
 η γή και τέτοιο χόμα να βρεθί!
 Μά έγω παρθένα χόματα πατά
 στής θάλασσας τα άπειρα τα βά
 [θ]
 πατημασιά του βουτηχτή δε χιθί
 ποτέ, — τα μυστικά της τα κρατά
 Σφουγγαρά
 [σ]
 ΟΤΑΝ ΑΕΝ ΘΕΒΕΙ ΚΑΒΕΙΣ

Καθισμένος μπρσστά στο γραφείο μου βαθυσυλλογίζομαι. Νάχα βρή τίποτε για την Σελίδα!... Μά έλα πού όταν θέλη κανείς να βρή τίποτα, τότε είναι που δέν βρίζει...

Τίποτα; Σ' έμένα τουλάχιστον αυτό συμβαίνει. Το παθαίνω σαν κάποιος ή κάποιος, δέν θυμωμαι, συνδρομητής, που, καθώς έγραφε

στη διάπλαση, μόλις κάθουσαν να της κινή γραμμά οί ιδέες του διαλύονταν, σαν ζιχραη μες στο νερό.

Από κάτω απ' τη σάλα άκούω το πιάνο... θάνα! η άδελφή μου τι κομμάτι γάνα; ά, η «Carmen l'Andalouse». ... Καί έρχω και έδές και Σελίδες και παραδίδομαι καθώς λέγε στα δέληγχα της μουσικής... Τι λέω παραδίδομαι; Ξεχνιέμαι κυριολεκτικώς.

Έγνωσιτα, το έξαγμα αυτό διαρκούσε δυο διαρκούσε και το κομμάτι. Όταν τελειωσε, βλέποντας μπρσστά μου χαρτί καθαρό και έν γένει όλα έτοιμα για γράψιμο, ξαναθυμήθηκα πώς κάτι ήθελα να γράψω: κι' είπα με το νού μου να γράψω αυτό που μου συνέβη.

Κι' ένω κατά το γνωστό διήγημα, η εύτυχία έχεται καμιά φορά όταν κομμάτι κανείς, έγω μ' αυτό που μου συνέβη, συμπληρώνοντας, προσθέτω: κι' οί ιδέες του καταβαίνουν όταν δέν σκεπταται και όταν... ξεχνιέται και όνειροπολή.

Εθνική Αναγέννησις

ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τό Κόμα θέλει να βεβαιωθή περί ενός κυρίου αν είναι αυτός που υπέθετε και τον έρωτά:

— Σεις είστε; κυρία;
 Έστάνη υπό της Εδάνθου Ημετέρου
 * * *
 Η Κυρία: — Μά τι κατάσταση είναι αυτή! Όταν έχομαι άπετες, πάντα σε βρίζω να κοιμάσαι.
 Η μικρή επηρέτρια: — Μά είναι, κυρία, που δέν μπορώ χωρίς να κάνω κάτι.
 Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

(Ο συνοδευών την λύση με 10 λεπτά δε λάβη άλλος μέρος εις την Ελήρωσιν. Εάν θέλη να δημοσιευθί και τόνωμά του εις τους Δύτας, πρόβα και δημοσίευση λεπτά 25 εις γραμματόσημον.

α.) Παιγνιον

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

NON				
ΓΩ	POM	ΓΩ		
ΒΟΣ	ΡΑ	A	NI	ΜΙΣ
ΚΩ		ΤΡΙ	ΠΥ	
ΝΟΣ				

β.) Παιγνιον

Πέντε γεωμετρικά σχήματα.

Αύσεις του 13ου φύλλου
 α.) Όμοιος, Αισχύλος, Εδουάρδης, Τυρταίος. — β.) Άριστοκράτης (Άρης, τό, κω, τίς).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 100ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Προσθεθέντος τήν 2 Μαρτίου 1919 πού εβραση των Λύσεων των εις τα φύλλα της «Διαπλάσεως» Μαρτίου, Άπριλίου και Μαΐου 2, 2 δημοσιεύσαν 181 Πνευματικών Άσθητων.

(Συνέχεια και τέλος Έδε σελ. 374)

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πατριωτική Ένωσις, 106, 11, 7. — Κορφατοπούλα, 98, 10, 7. — Φιληρικώ Άδρα, 102, 11, 7.

Ισοζύμιο: Μακεδόν Προσκοπος, 95, 10, 6. Υπερφόνο: Έλληνοπούλο, 102, 11, 6. Λευκοκόμματος Αιγιαλός, 95, 10, 6. Άσθη τού Βέγα, 98, 10, 6. Άγακτιθέσα Λευτεριά, 97, 10, 4. Παπελλήνιος Έλπίς, 97, 10, 4.

ΕΠΑΝΘΗ: Γλυκερία Άνάμνησις, 76, 8, 7. Φαέδων, 89, 9, 5. Μικρά Μάγισσα, 89, 9, 7. Υπερφόνο: Έλληνίς, 89, 9, 7. Παιδί της Ρούμης, 82, 9, 6. Θεοδώρα Γ. Μιχαήλ, 88, 9, 7. Μυροβόλος Χαραγγή, 71, 8, 6. Αναστασία Γ. Μιχαήλ, 88, 9, 7. Ψωφιδεύς, 67, 7, 4. Υποκόμης της Βρασελώνης, 66, 7, 4. Μαγευτικών Σεληνόρος 72, 8, 4. Άσπασια Χ. Φανδρίδου, 88, 9, 6.

ΕΥΘΥΜΟΣ ΠΝΕΥΜΑ: Άσθη της Δόξης, 29, 8, 2. Άσθη Τριαντάφυλλο, 44, 5, 3. Κύμα τού Πόντου, 27, 8, 2. Δικηγόρος της Νεολαίας 22, 8, 1. Κήρυξ της Έλευθερίας, 6, 1, 1. Φωτεινός Άσθη, 14, 2, 1. Ίχνηλάτης, 20, 2, 1. Δάφνης Στέφανος, 40, 4, 2. Τελευταίος Παλιολόγος, 39, 4, 2. Άθανάσιος Β. Καμπάνης, 13, 2, 2. Λυκούργος ο Λογοθέτης, 5, 1, 1. Ρέμπρασι, 51, 6, 2. Γιώτας, 38, 4, 5. Κομποπολίτης, 49, 5, 4. Μακεδονική Άδρα, 46, 5, 3. Ηρώδης ο Άττικός, 29, 8, 3. Ναυτοπούλο, 22, 8, 2. Άσθη Γάτος, 12, 2, 2. Εδουάρδια Δ. Παντελή, 10, 1, 1. Άήτητος Έλλάς, 24, 3, 2. Μαδουτοπούλα, 22, 8, 1. Κεκορυαίο Διαβολάκι, 49, 5, 2. Θούλος, 46, 5, 6. Π. Κ. Τριμύρης, 4, 1, 2. Κορμένη Λαιτουργιά, 56, 6, 4. Ασπροούλης, 15, 2, 1. Ναυτοπούλα, 61, 7, 3.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (11 ετών και κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μενεξεδένιο Μπουκετάκι, 122, 13, 7.

Ίσοζύμιο: Ποντικίσι, 95, 10, 6. Παιδί τού Μέλλοντος, 134, 14, 7. Ι. Κοιτούλης, 117, 12, 7. Χαμάνογος, 98, 10, 7. Κων. Σ. Μπαλής, 169, 17, 7. Σανθή Έλληνοπούλα, 174, 18, 7.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κόδοιμικον

78, 8, 6. — Πιολαγος Έυδεν, 85, 9, 6.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Παπαροντίσα

64, 7, 4. — Έως των Δολιανών, 66, 7, 6. — Μανιάτης, 61, 7, 6.

ΕΠΑΝΘΗ: Άνθισμένο Κλαράκι

48, 5, 5. Άτρομήτος Πολεμιστής, 41, 5, 5. Δ. Ν. Τριαντάκης, 47, 5, 3.

ΕΥΘΥΜΟΣ ΠΝΕΥΜΑ: Μέλισσα, 1, 1, 1.

Ν. Β. Κατσαρός, 25, 8, 7. Μικρά Ηρώς, 10, 1, 2. Τιτάν, 26, 3, 2. Κλέφτης τού Μωρού, 22, 8, 2. Σάγχο Πάντος, 14, 2, 1.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Παρακαλούνται οί Συνδρομηταί, τών όποιων έληξεν ηδη η συνδρομή, να σκεύουν να την άναβώσουν. Εις τοιαύτας περιπτώσεις καμμία καθυστέρησις δέν επιτρέπεται, διότι δυσχεραίνει το έργο μας.

Οί εν Αθήναις και Άδελφοί συνδρομηταί ήμπορούν να στείλουν το αντίτιμον μέσον Γραμμάτις Αθηνών ή Τραπεζίς της Απολιής δια διατακτικής τών εκεί καταστημάτων των.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήνα, τήν 23 Οκτωβρίου 1919
 Περαστούν: Δέν άπαντά εις ε-
 κωπής και άπορίας, που ε-
 βόλα βρίσκει κανένας τήν άπάν-
 τωσιν και τήν λύσιν σ' ό όργων
 τού Συνδρομητού, άμα τήν δια-
 βίση προσεκτικώ.

«ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΑΙ»

Έλα δώσει προσοχήν, προς έγ-
 γνή εις το νέον βιβλίον του κ.
 Πιολαγού, μέχρι τέλους Οκτωβρίου.
 Καθ' όμους άπεφασίσα δριστικώς
 πώσω χιλία αντίτιμα, ο δε άρι-
 στών συνδρομητών δε συνεπληρω-
 σίμη, η προσοχία της έγγραφής
 απιναίτι μέχρι συμπληρωσεως
 άρθμου των χιλίων.

Η έκδοσις των «Φοιτητών» άρ-
 κήν την έβδομίδα που το βί-
 βλιον θά είναι έτοιμω μετ' ένα έως
 μίας, δια να στείλη εις τους συν-
 δρομητάς με το αντίγραφο του συγ-
 γράμματος άποσπασμα.

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας
 * * *
 Η Κυρία: — Μά τι κατάσταση είναι αυτή! Όταν έχομαι άπετες, πάντα σε βρίζω να κοιμάσαι.
 Η μικρή επηρέτρια: — Μά είναι, κυρία, που δέν μπορώ χωρίς να κάνω κάτι.
 Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

Έστάνη υπό της Γοργής Ψαροπούλας

φρον της είναι όδος Λέκκα 4. Ένεκ
 μπορείς να βρή; το φύλλο για να δια
 βόση έλη την κριτική του κ. Roussel
 που εβ' έβραση τόσο παρ' σπασματάς της.
 Βιβλίος, Τριλλομύησις, και 'ε
 δλο τον έρχομενο τώμο 1919—1920
 θά βαστάξη το «Χωρίς Οικογένεια»,
 με τη διαφορά ότι θα δημοσιεύω λι-
 γώτερο, γιατί οί δυά προ ώτες σελίδες
 θα πιάνονται τότε από το καινούργιο
 μυθιστόρημα τού Τουλίου Βέρν. Τε-
 τράδια έστειλα και σ' εύχαριστώ για
 δυο γράμματα.

Φωτογράφο Σκοτάδε, δέν είναι δυνατό
 να κάνω διαφορετικώ: θά πεταξώ δυο
 κομμάτια δέν θα προφθάσω να δη-
 μοσιευθών στη Σελίδα εις το τέλος
 τού τόμου, γιατί με τον νέον θάροχον
 να δημοσιεύω νέα. Τό έρω δε με τα
 ξερά θα καούν και πολλά χλωρά. Άν
 έπέμενα όμως να τα γλυτάσω, έπρατε
 να μη δεχθώ έλλα για δυο τουλάχισ-
 στο χρόνια. Τόσα πολλά είχαν μα-
 ζευθή! Άλλά δέν περάει, θά μω
 ξαναστιάσει. — Τά τετράδια τών Μ.
 Μουσικών πωλούνται στο Γραφείο μου
 30 λεπτά το ένα.

Τό Σμυρναϊκό Άντρογάλι μου
 γράφει: «Πήρα άριστα στην έκδοσή
 μου. που την είχα γράφει στη δημο-
 κική. Οί άλλοι τίς έγραψαν στην κα-
 θαρόπουσα και δέν τα έβγαλαν πέρα.
 Και όταν με ρώτησαν πώς μπόρεσα
 έγω να γράφω τόσο άρατα στη δημο-
 κική, τούς απήνησα: Διαδίδω τη Δι-
 απλάσι» έκει βλέπω, παρακολουθώ και
 γράφω». — Τά έγκαρδια συγχαρητήρια
 μου. Ναι, να μου στείλεις τη φωτο-
 γραφία σου, που την έβγαλες εις έν
 ήμισυ των Διαπλάσεων σου χρόνων.

Δέν γρηώζω, Σωτήρ Δ. Παπαδό,
 αν ο «Πιολαγος» δημοσιεύη και σε
 άλλο περιοδικό. Ένα ένω μυθιστό-
 ρημα μπορεί να το μεταφράση και να
 το έκδοση όπως θέλει, χωρίς να ζη-
 τήση άδεια από κανένα. Μόνον την
 ίδια μεταφράση, που έδημοσιεύθη άλ-
 λου, δέν μπορεί να πάρη, γιατί αυτό
 είναι που λέε «κλεψιτυπία».

Τίποτι δέν έρω άκόμη, Κωμα τού
 Αιγαίου. Έκείνο που έρω είναι ότι
 τα τυπογραφικά μας βρίσκονται άκόμη
 σε τέτοια άνωμαλία, με την έλλειψη έρ-
 γατών και την καθημερινή άδηση των
 ημερομηνιών, ώστε από τώρα δέν
 μπορώ να σε υποσχεθώ τίποτα. Ουδέ
 δικαιοσύνη θα φάλλω, ούτε δωδεκάσι-
 λια... Πρώτε πρώτε να φθνήγουν
 τα τυπογραφικά, που σήμερα στοιχί-
 ζουν τό πενταπλάσιον από άλλοτε,
 και να είδη χαρτί καλό και σχετικώ
 φθινό, δέν μπορώ να είναι μετ' άκατά-
 σταση τώρα που δέν επιτρέπεται καμμία
 έκδοτική βελτίωσις.

Με γιά τα μαθήματα, Τραυματία
 τού Σερβ. Ναι, τα κομμάτια που δη-
 μοσιεύω στη Σ.Σ.Ε. τα διαρθρώνω λι-
 γάκι, όταν επιδέχονται φυσικά διόρ-
 θωσις, γιατί είναι και πολλά που δέν
 επιδέχονται καμμία. Όπως είναι και
 άλλα. — σπάνια όμως, μεταρτημών συν-
 δρομητών. — που τα δημοσιεύω χωρίς
 να τούς άλλάω τίποτα. — Έμπρός λοι-
 πόν! Ίβρώσε το Σύλλογό σας και κα-
 λή επιτυχία.

Η Άνταλόζα μου γράφει: «Έγώ,
 αν και ο μπαμπάς μου είναι Ζακόν-
 θρος, γεννηθήκα και μεγάλωσα στα Κό-
 θρα. Γι' αυτό, άμα διάβασα δυο
 σου έγγραφα ή φίλη σου έκίνη για το
 Σουρή, ρώτησα τη μαμμά μου κι' α-
 σ'.

τη μου είπε ότι ήταν στενός φίλος τού
 παππού μου και ότι στον Καραβέ
 πάρεται οικογένεια Σουρή. Τώρα περι-
 μένω να ιδώ τι θα πούν η Άγροβιο-
 λέττα, ή παιδική μου φιλενάδα, και ή
 «Εθνική Αναγέννησις». — Κι' έγω
 περιμένο. Με χαρά μου είδα ότι θα
 έλθης στας Αθήνας. Έλα να με
 ίδης. Θέλει να σε γνωρίση κι' ο κ. Β.
 που είναι παιδικός φίλος τού μπαμπά
 σου.

Όμοια σχέδια, άλλ' άκατόρθωτα,
 Τεύθρα. Πώς μπορούν οί Μικροί Σύλ-
 λογοί να έχουν τόσα λεπτά, ώστε να
 σχηματίζουν Βιβλιοθήκας, για να δη-
 μολύουν έπειτα τα βιβλία των με πλη-
 ρωμή; Κι' οί έκδοσις πάλι πώς θα
 γίνονται; Γι' αυτά έλα χροιάται και
 παραγγέλλεις των και τούς εύχαριστώ
 όλους για τα καλά των λόγια.

Δέν ήταν καμμία άνάγκη να
 βρίζω, κύριε Γ. Α., τόν άστυ-
 συνάκτη μου, επειδή στη Σ.Σ.Ε.
 δημοσιεύθηκε κάποιος ποιημά σου
 με ψευδώνυμο συνδρομητού μας.
 Δέν είμαστε καθόλου υποχρεωμέ-
 νοι να ξέρουμε άπ' έξω όλους τούς
 στήθους που δημοσιεύονται όλοένα
 «έλα τα έλληνικά περιοδικά
 από όλους τούς νεοέλληνας. Τι-
 ποτα άπ' αυτά που άπαιτείς δέν
 θα δημοσιεύω και αν θέλεις,
 κάμε τη μήνυσή που φοβερίζεις.
 Έγώ πάντα θα λέγω, ότι από τό
 φέρσιμο που συνδρομητού μου
 που άντέγραψες, πιά άξιολογώ
 τού είναι το δικό σου, που έστει-
 λες ένα τόμο άπορο γράμμα με
 βρωιές, γι' άπ' όρθω που δέν σου
 έφταίξε καθόλου!

Περαστούν, ο θάσος τού «Έλλη-
 κού Φαέδρου», ο μόνος που έχει και
 τούς «Φοιτητάς» στο δραματολόγιό του,
 άνωχόσης δια καλλιτεχνικήν περιοδι-
 ασην. Πρώτα θα δώση σαράν παραστά-
 σεων στην Πόλη, ώστε οί εκεί φίλοι
 μου άπεύκτως θά ιδούν τούς «Φοιτη-
 τάς». Έπειτα ο θάσος θα παρήση στη
 Σμύρνη. Αν θά έπισκεφθί άργότερα
 και τόν Βόλον, δέν γρηώζω. Θά μπο-
 ρούσε να μου στείλεις ατά που έγ-
 ράφησιν έκει περί «Φοιτητών»!

Τό Καλαματικό Δουλοθύ μου
 γράφει, ότι μιά μέρα, στο Γυμνάσιο,
 περιτυλιωμένος από τούς συμμαθητάς
 του, έδιάβαζε δυνατά το «Χωρίς Οί-
 κογένεια». Κι' άκουσα ειρήθε στην
 τάξη ο καθηγητής, ο όποιος ρώτησε
 με άκαρτα τι ήταν έκείνο που άκου-
 γαν με τόση προσοχή. Τού είπαν, και
 τότε εύχαριστήθηκε πολύ και μέλιστα
 δούσησε 'ς όδους να γίνου συνδρομη-
 ται στη «Διαπλάσι», που είναι τόσο
 ώφέλιμο και μορφωτικό περιοδικό. — Νά
 ίδωμε λοιπόν, θάκουσθη ο καλός αυτός
 καθηγητής!

Ένωσιταί, Φιλίστατοι, Έλλη-
 κώτα τα μαθήματα. Έγώ βέβαια
 θέλω να οικονομών καιρό οί φίλοι
 μου και να μου γράφουν, ποτέ όμως εις
 άδρος των μαθημάτων. Προκείμενον να
 παραμολήσουν τη μελέτη των για μέ-
 να, θα προτιμούσα να μου γράφουν
 άρατά, σπανίως και... ποτέ άκόμη!

Μου έστειλες, Γλυκό Παρελθόν,
 τρία γράμματα, χωρίς να λάβης άπάν-
 τηση; Αυτό μου φαίνεται περίεργο,
 έκτός αν δέν τα έλαβα. Τό σημερινό
 σου κ. Φιλίωνα. Πες στους παλιούς
 μου φίλους που γινώρισε ότι τούς ε-
 χριστώ πολύ για την άγάπη τους
 και τούς περιμένο.

Έλληνική Ψυχή, με μεγάλη μου
 χαρά διάβασα γράμμα σου ύστερ' από
 τόσον καιρό. Νά μου φιλήσης την ά-
 δελπούλα σου, που έγινε «Άστρις μου»
 με τό να άκούσθη πάντα για μιλιάς για
 μένα. Ναι, γράφε μου τώρα δυο μπο-
 ρεις πιά συχνά.

Αυτομάτις πολύ γι' ατά που μου
 γράφεις, Αίλινα. Γιαν' είναι άληθινή
 άτυχία να σε τυχών τόσο σχολαστι-
 κώ καθηγηται, σήμερα που οί περισ-
 σότεροι έχουν άλλάξει πιά μέθδους

και δέν περιόριζονται τόσο στη Γραμ-
 ματική και στο Συντακτικό. Άλλά
 έλα χροιάται! Έπειτα λίγες μιλί-
 νες είναι και θα περάσουν. Τότε...
 ζήτες ή ελευθερία Θάρης έδώ και
 θάκου έλα τα μαθήματα που σου ά-
 ρέσουν.

«Άστρις» Έπιστολάς μου έστει-
 λαν αυτήν την έβδομίδα και οί έζής:
 «Ηλιόγεννη, Πατριωτική Ένωσις,
 Πήμορ, Πειρόπουλα Έλπίς, Γορ-
 γή Ψαροπούλα, Στέφανος της Νί-
 κης, Νεφέλη, Μυρομυική Άσθη,
 Δικηγόρος τών Συνδρομητών, Υ-
 περφόνο Εύξενόπουλο και Ζιζάνι-
 νος τού Σχολείου. — Έπέτελεσα τας
 παραγγέλλας των και τούς εύχαριστώ
 όλους για τα καλά των λόγια.

Δέν ήταν καμμία άνάγκη να
 βρίζω, κύριε Γ. Α., τόν άστυ-
 συνάκτη μου, επειδή στη Σ.Σ.Ε.
 δημοσιεύθηκε κάποιος ποιημά σου
 με ψευδώνυμο συνδρομητού μας.
 Δέν είμαστε καθόλου υποχρεωμέ-
 νοι να ξέρουμε άπ' έξω όλους τούς
 στήθους που δημοσιεύονται όλοένα
 «έλα τα έλληνικά περιοδικά
 από όλους τούς νεοέλληνας. Τι-
 ποτα άπ' αυτά που άπαιτείς δέν
 θα δημοσιεύω και αν θέλεις,
 κάμε τη μήνυσή που φοβερίζεις.
 Έγώ πάντα θα λέγω, ότι από τό
 φέρσιμο που συνδρομητού μου
 που άντέγραψες, πιά άξιολογώ
 τού είναι το δικό σου, που έστει-
 λες ένα τόμο άπορο γράμμα με
 βρωιές, γι' άπ' όρθω που δέν σου
 έφταίξε καθόλου!

Περαστούν, ο θάσος τού «Έλλη-
 κού Φαέδρου», ο μόνος που έχει και
 τούς «Φοιτητάς» στο δραματολόγιό του,
 άνωχόσης δια καλλιτεχνικήν περιοδι-
 ασην. Πρώτα θα δώση σαράν παραστά-
 σεων στην Πόλη, ώστε οί εκεί φίλοι
 μου άπεύκτως θά ιδούν τούς «Φοιτη-
 τάς». Έπειτα ο θάσος θα παρήση στη
 Σμύρνη. Αν θά έπισκεφθί άργότερα
 και τόν Βόλον, δέν γρηώζω. Θά μπο-
 ρούσε να μου στείλεις ατά που έγ

